

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET STENBERGSMO DOMÄNRESERVAT, HÖGSBY KOMMUN

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Stenbergsmo domänreservat
Kommun:	Högsby
Läge:	Ca 6,2 km V Högsby kyrka
Kartblad:	Topografisk karta 5G NV Ekonomisk karta 5G 7b (328)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutslista, bilaga 1
Areal:	6,2 ha
Därav landareal:	6,2 ha
Naturtyper:	Barrblandskog
Fastigheter:	Virstad 6:16
Fastighetsägare:	Assi-Domän AB
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Reservatsområdet utgörs av en äldre, urskogsartad barrblandskog. Jordarten består av sandig-morän med inslag av en del större block. Terrängen är relativt kuperad. I den centrala delen löper en djup sänka i öst-västlig riktning tvärs i genom området. Dalsänkan upptas av fuktstråk som i söder mot reservatets gräns övergår i blöt mark med kärrartad vegetation.

1996-04-23

231-1642-96

Trädsiktet består till ca 70% av gran och till 30% av tall. Tallen dominerar i de högre, något torrare lägena medan granen dominerar i de friska och fuktiga delarna. I övrigt förekommer inslag av björk och asp samt enstaka ek, rönn, oxel och fågelbär.

Beståndets ålder är enligt dokumentation från Assi-Domän mellan 170 och 250 år med ett underskikt av betydligt yngre träd. Eventuellt kan enstaka tallar vara ännu äldre än 250 år.

Under senare år har det skett viss stormfällning av gamla träd, främst gran, vilket har medfört att skogen ställvis är något luckig och gles.

Boniteten varierar starkt mellan olika delar inom reservatet. I sluttningar med rörligt markvatten och i de lägre belägna delarna är vegetationen rikare med inslag av lövträd och hassel. I de bördigaste lägena växer granar med imponerande dimensioner och höjd. I protokoll från en besiktning av området som utfördes av Domänstyrelsen 1935 omnämns en gran som hade följande mått: höjd 34 m, brösthöjdsdiameter 106 cm och volym 11,3 m³sk. Den högsta granen uppmättes till 38 m.

I beståndet finns ett mycket stort inslag av lågor i olika nedbrytningsstadier samt döda träd och högstubbar av gran. Förekomsten av grova lågor av gran är påfallande rik.

Fältsiktet domineras av en frisk ristyp som i de bördigaste delarna övergår mot lågörtstyp. I fältsiktet förekommer bland annat blåbär, lingon, piprör, vårfryle, vitsippa, blåsippa, harsyra, tallört, skogsnäva, ängskovall, ekorrbär, hultbräken, majbräken, örnbräken, stensöta och revlumner.

Enligt uppgift från Assi-Domän AB utfördes en plockhuggning i beståndet 1927. Huggningen avsåg huvudsakligen uttag av skadade träd och vindfällan. Därefter har inget skogsbruk förekommit och området visar därför mycket låg grad av kulturpåverkan.

Området hyser ett flertal växtarter som är knutna till äldre naturskogsartad barrblandskog och som indikerar lång skoglig kontinuitet och höga naturvärden. Följande arter som finns upptagna på Skogsstyrelsens signalartslista har noterats: knärot *Goodyera repens*, vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum*, grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*, brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima*, gammelgranslav *Lecanactis abietina*, granticka *Phellinus chrysoloma* samt ullticka *Phellinus ferrogineofuscus*. Av dessa är vedtrappmossa, grön sköldmossa, brunpudrad nållav samt ullticka klassade som hänsynskrävande (hotkategori 4) på den nationella hotlistan.

Ärendets beredning

Området avsattes 1935-05-20 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Stenbergsmo hör till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och Assi Domän slöt 1995 ett avtal om naturreservatbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Stenbergsmo är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan naturvårdsverket och Assi Domän och efter samråd med Högsby kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Assi-Domän AB, Högsby kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Emådalens naturskyddsförening, Östra Smålands ornitologiska förening samt till Föreningen Smålands flora.

Grund för beslutet

Området utgör en värdefull urskogsartad barrskog med stor mångfald djur och växter knutna till naturskogsmiljöer. Hotlistade arter tillhörande grupperna lavar, mossor och svampar förekommer. Orörda, naturskogsartade skogar av denna typ är mycket ovanliga i denna trakt och i länet som helhet.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Stenbergsmo domänreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett naturskogsartat område med dess flora och fauna och naturliga successioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Föreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,
3. anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång,
4. anlägga luft- eller markledning,
5. uppföra stängsel eller annan hägnad,
6. anordna upplag,
7. bedriva täkt av något slag,
8. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa,
9. dika eller dämna,
10. avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd,
11. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
12. framföra motorfordon eller annat transportmedel,

1996-04-23

231-1642-96

13. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
14. upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål,
15. tillföra växtnäringsämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk,
16. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor som anges i fastställd skötselplan.
3. Anläggning och underhåll av leder som anges i fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. rida,
3. tälta,
4. elda,
5. störa djurlivet genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
6. jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon,
7. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller

1996-04-23

231-1642-96

ris,

8. gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp,
9. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
10. uppsätta tavla, plakat, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning eller göra inskrift,
11. förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
12. skada fasta fornlämningar,
13. utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål.

Undersökningar eller forskning skall utföras i samråd med Länsstyrelsen.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av bifogad skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit biträdande miljö-
vårdsdirektör Stefan Svenaeus, beslutande och byrådirektör Roland Persson,
föredragande.

Stefan Svenaeus

Roland Persson

Bilagor

1996-04-23

231-1642-96

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Registeruppgifter
4. Hur man överklagar

Sändlista

1996-04-23

231-1642-96

BILAGA 1

BESLUTSKARTA
Naturreservatet Stenbergsmo

Utdrag ur ekonomiska kartbladet 5G 7b

Gräns för naturreservat

I Informationstavla

P Parkeringsplats

Skala 1:10 000

I

I

P P

BILAGA 2

SKÖTSELPLAN

1. **Disposition och skötsel av mark och vatten**

1.1 **Övergripande mål**

Målet med reservatets skötsel skall vara att bevara en urskogsartad barrblandskog i dess naturliga tillstånd och med den fauna och flora som hör till denna biotop. Områdets betydelse för hotade, sällsynta och hänsynskrävande naturskogslevande arter skall särskilt beaktas så att dessa kan fortleva och helst öka i utbredning och antal.

1.2 **Riktlinjer och åtgärder**

1.2.1 Hävd av skogsområdet

Mål: Naturskogsartad barrblandskog.

Riktlinjer och åtgärder: Inga åtgärder. Vegetationen skall tillåtas att utvecklas fritt utan ingrepp.

1.2.2 Bränder, brandbekämpning

Mål: Brandbekämpning som tillgodoser naturvårdsintressena.

Riktlinjer och åtgärder: Med hänsyn till reservatets begränsade landareal skall uppkomna bränder släckas enligt gällande räddningslag. Om brand skulle uppstå skall efter släckningen det brända området lämnas för fri utveckling.

1996-04-23

231-1642-96

1.2.3 Jakt

Rätten till jakt berörs inte av reservatsbildningen.

2. **Anordningar för rekreation och friluftsliv**

2.1 **Övergripande mål**

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall kunna utnyttjas för rekreation och naturupplevelser i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena. Utgångspunkten är att området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna. Därför skall endast enkla anordningar som främjar det rörliga friluftslivet iordningsställas.

2.2 **Riktlinjer och åtgärder**

2.2.1 Parkeringsplats

Parkeringsmöjligheter för enstaka personbilar finns i anslutning till skogsbilvägen norr om reservatet. Antalet besökare bedöms inte bli av den omfattningen att någon ytterligare parkeringsplats behöver iordningsställas.

2.2.2 Vandringsspår och leder

En enkel vandringsled anläggs från parkeringsplatsen fram till reservatets nordöstra gräns och vidare som en rundslinga i reservatet. Exakt sträckning av leden i terrängen bestäms efter samråd med Assi-Domän. Leden markeras med orange färg enligt svensk standard.

2.2.3 Eldstäder

Enligt reservatsföreskrifterna råder eldningsförbud. Några eldstäder skall därför inte anordnas.

2.2.4 Information

En mindre informationstavla med upplysning om områdets naturvärden och gällande föreskrifter sätts upp i anslutning till parkeringsplatsen.

1996-04-23

231-1642-96

2.2.5 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta genomförs.

3. Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppdragets utförande kan Assi-Domän AB eller lokal tillsynsman engageras.

4. Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange år och månad för åtgärdens utförande, dagsverksåtgång/kostnad, vem som utfört åtgärden och hur åtgärden har finansierats (vårdanslaget, AMS-medel etc).

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

5. Biologisk dokumentation

För att förbättra kunskapen om områdets fauna och flora bör inventeringar av följande organismgrupper genomföras.

- * Skalbaggar (prioritet 1)
- * Vedsvampar (prioritet 2)
- * Lavar (prioritet 2)
- * Mossor (prioritet 2)

Dokumentationen utförs i mån av tillgängliga resurser. Inventering av skalbaggsfaunan prioriteras i första hand.

Inventeringarna skall utgöra en basdokumentation som kan tjäna som underlag vid måluppföljning och miljöövervakning samt vid en revidering av skötselplanen.

5. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall däremot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat, exempelvis om det tillkommer ny kunskap om områdets naturvärden eller nya rön inom naturvårdsbiologin som bör föranleda en omprövning av skötseln.

1996-04-23

231-1642-96

6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

6.1 Kostnadsberäkning

Engångskostnader: Kostnaden för utmärkning av reservatets gräns, framställning och utplacering av informationstavlor samt anläggande av vandringsled beräknas uppgå till ca 15 000 kronor.

Årlig kostnad: Kostnaden för tillsyns- och underhållsåtgärder beräknas till 2 000 kronor per år.

6.2 Finansiering

Framställning och utplacering av informationsskyltar, utmärkning av reservatets gräns, anläggning av vandringsled samt tillsyn och underhållsåtgärder bekostas av naturvårdsförvaltaren via Naturvårdsverkets anslag "vård av naturreservat mm".

BILAGA 3

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Naturreseptatet Stenbergsmo domänreservat
Kommun:	Högsby
Läge:	Ca 6,2 km V Högsby kyrka
Kartblad:	Topografisk karta 5G NV Ekonomisk karta 5G 7b (328)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutscharta, bilaga 1
Fastigheter:	Virstad 6:16
Fastighetsägare:	Assi-Domän AB
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Area:	6,2 ha
Naturtyp:	Barrblandskog
Landskapstyp:	Kullig terräng

1996-04-23

231-1642-96

Naturgeografisk region: 13 Gränsområdet mellan sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Skyddsmotiv: Ekologiska, botaniska

Skyddsföreskrifter: Indispensabla, totala: A1-16
Indispensabla, partiella:
Dispensabla:

Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark: A 1-16

Befintliga anläggningar: --

Planerade anläggningar: Informationstavla, vandringsled

Inventeringar,
övrig dokumentation: Domänverket, Jägmästaren i Hammarsebo revir,
1935. Beskrivning över föreslaget
naturskyddsområde å kronoparken
Virstad i Högsby socken, Hammarsebo revir av
Kalmar län.

Kungliga domänstyrelsen, 1951. Instrument vid
besiktning av området So 1 på kronoparken Virstad i
Hammarsebo revir.

Kungliga Domänstyrelsen, 1938.
Ståndortsbeskrivning av fridlyst område å
Hammarsebo revir, kronoparken Virstad.

BILAGA 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni ska lämna/sicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppgi namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/sickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

